

Natuurtoets

“Vervangende nieuwbouw Kleine Gent”

Vught

Inventarisatie natuurwaarden
Beoordeling t.a.v. natuurwetgeving

Rapport
01/193 AFO

Titel en subtitel
Natuurloets: "Vervangende nieuwbouw Kleine Gent"

Vught

Auteur(s)
drs. A. H. Swaan
drs. C. Venhuis

Opdrachtnemer
AFO Advisering & Flora- en faunaOnderzoek
Limmerweg 46
1935 AM Egmond-Binnen

www.afo-onderzoek.nl
e-mail: info@afo-onderzoek.nl

Opdrachtgever(s)
CHRI Raadgevende ingenieurs

Datum publicatie: augustus 2009

© AFO Advisering & Flora- en faunaOnderzoek, 2009

Natuurtoets

“Vervangende nieuwbouw Kleine Gent”

Vught

Inventarisatie natuurwaarden
Beoordeling t.a.v. natuurwetgeving

A. H. Swaan
C. Venhuis

AFO Advisering & Flora - faunaOnderzoek
Rapport 01/193

Egmond-Binnen, september 2009

Inhoudsopgave:

1 INLEIDING	4
2 AANPAK	5
3 ONDERZOEKSGEBIED	6
4 BESCHRIJVING INGREEP	7
5 WETTELIJK KADER	9
6 TOETSINGSKADER	10
6.1 GEBIEDSBESCHERMING	10
6.2 FLORA- EN FAUNAWET	10
6.3 CONCLUSIE TOETSINGSKADER	10
7 AANWEZIGE NATUURWAARDEN IN RELATIE TOT HET TOETSINGKADER	11
7.1 VELDBEZOEK	11
7.1.1 <i>Flora</i>	11
7.1.2 <i>Fauna</i>	11
7.2 TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	12
7.3 CONCLUSIE	12
8 EFFECTBEOORDELING RELEVANTE SOORTEN	13
9 CONSEQUENTIES T.A.V. DE NATUURWETGEVING	14
9.1 FLORA- EN FAUNAWET	14
9.2 FAUNA	14
10 AANBEVELINGEN	15
BIJLAGE 1: FOTO-IMPRESSIE PLANLOCATIE	16

Samenvatting

- De voorliggende Natuurtoets werd verricht ten behoeve van vervangende nieuwbouw aan de Kleine Gent, te Vught. Op de planlocatie staat één groot woonhuis en drie schuurtjes. Alle aanwezige gebouwen worden gesloopt en hiervoor in de plaats komen twee nieuwe woonhuizen, en een garage/atelier.
- Als relevant toetsingskader voor deze Natuurtoets werd vastgesteld: de Flora- en faunawet.

Flora

- Op de planlocatie werd beschermde flora waargenomen, maar al deze soorten zijn aangeplant of gezaaid als tuinplanten. Om deze redenen vallen de waargenomen plantensoorten niet onder de beschermende werking van de FF wet en is een ontheffingaanvraag voor aanwezige flora niet aan de orde.

Fauna

- Er bestaat een reële kans dat op de planlocatie in de broedtijd (globaal: half maart – half juli) broedende vogels aanwezig zijn.
- Het woonhuis is potentieel geschikt voor vaste verblijfslocaties van vleermuizen. Of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van het woonhuis als verblijfplaats dient nader onderzocht te worden. Om te voldoen aan de eisen die momenteel gesteld worden aan een vleermuisonderzoek dient dit onderzoek in verschillende seizoenen plaats te vinden.
- Tijdens de quick-scan werden geen andere soorten aangetroffen die relevant zijn in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, noch worden deze verwacht op basis van het aangetroffen biotoop.
- Indien tijdens een vervolgonderzoek daadwerkelijk vaste verblijfsplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk waarbij de aangetroffen functionaliteit van het gebied voor vleermuizen behouden dient te blijven. Het verkrijgen van een ontheffing op basis van "een ruimtelijke ontwikkeling" is niet (meer) mogelijk voor vleermuizen. Tevens zijn er in dit kader dan beperkingen ten aanzien van de sloop (seizoen en wijze van slopen).
- Sloop van gebouwen kan voor vleermuizen het beste plaatsvinden in het vroege voorjaar of het late najaar. Dit zijn voor vleermuizen de minst kwetsbare perioden. Vooruitlopend op de resultaten van een aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen, zou dit gegeven vast kunnen worden opgenomen in de planning van de sloop.
- Activiteiten die broedende vogels verstoren mogen niet plaatsvinden. Het slopen van het woonhuis inclusief de schuurtjes, mag zodoende niet in de vogelbroedtijd plaatsvinden, tenzij door een deskundige is vastgesteld dat geen broedende vogels aanwezig zijn. Ook voor (nesten van) sommige vogels (waaronder de Huismus) geldt dat geen ontheffing meer wordt verleend op basis van een ruimtelijke ontwikkeling. Deze beperking geldt in principe ook voor de nieuwbouwactiviteiten indien deze plaatsvinden in de nabijheid van broedlocaties waarbij storing zou kunnen optreden.

1 Inleiding

Deze Natuurtoets heeft plaatsgevonden ten behoeve van de geplande sloop van een woonhuis (dat later opgesplitst is in vier woningen) en enkele schuurtjes, en hierop volgend de bouw van enkele nieuwe woonhuizen. De planlocatie is gelegen in het stedelijke gebied van Vught. Om te voldoen aan de natuurwetgeving, die deels geïmplementeerd is in de nieuwe Wro-procedure (projectbesluit), dient voor de geplande ontwikkeling een Natuurtoets uitgevoerd te worden.

CHRI Raadgevende Ingenieurs heeft AFO Advisering & Onderzoek verzocht deze Natuurtoets uit te voeren.

Doel van de Natuurtoets is een waardering te verkrijgen van de aanwezige flora en fauna en een beoordeling te geven van de invloed van het project op deze natuurwaarden. Uiteindelijk dienen de bevindingen geplaatst te worden in het licht van de van toepassing zijnde natuurwetgeving. Op basis van deze gegevens kan worden vastgesteld of de ruimtelijke inrichting mogelijk in strijd is met de natuurwetgeving. Duidelijk dient te worden of voor de geplande inrichting een ontheffing Flora- en faunawet moet worden aangevraagd, en of eventueel mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. De voorliggende rapportage geeft de resultaten van deze Natuurtoets.

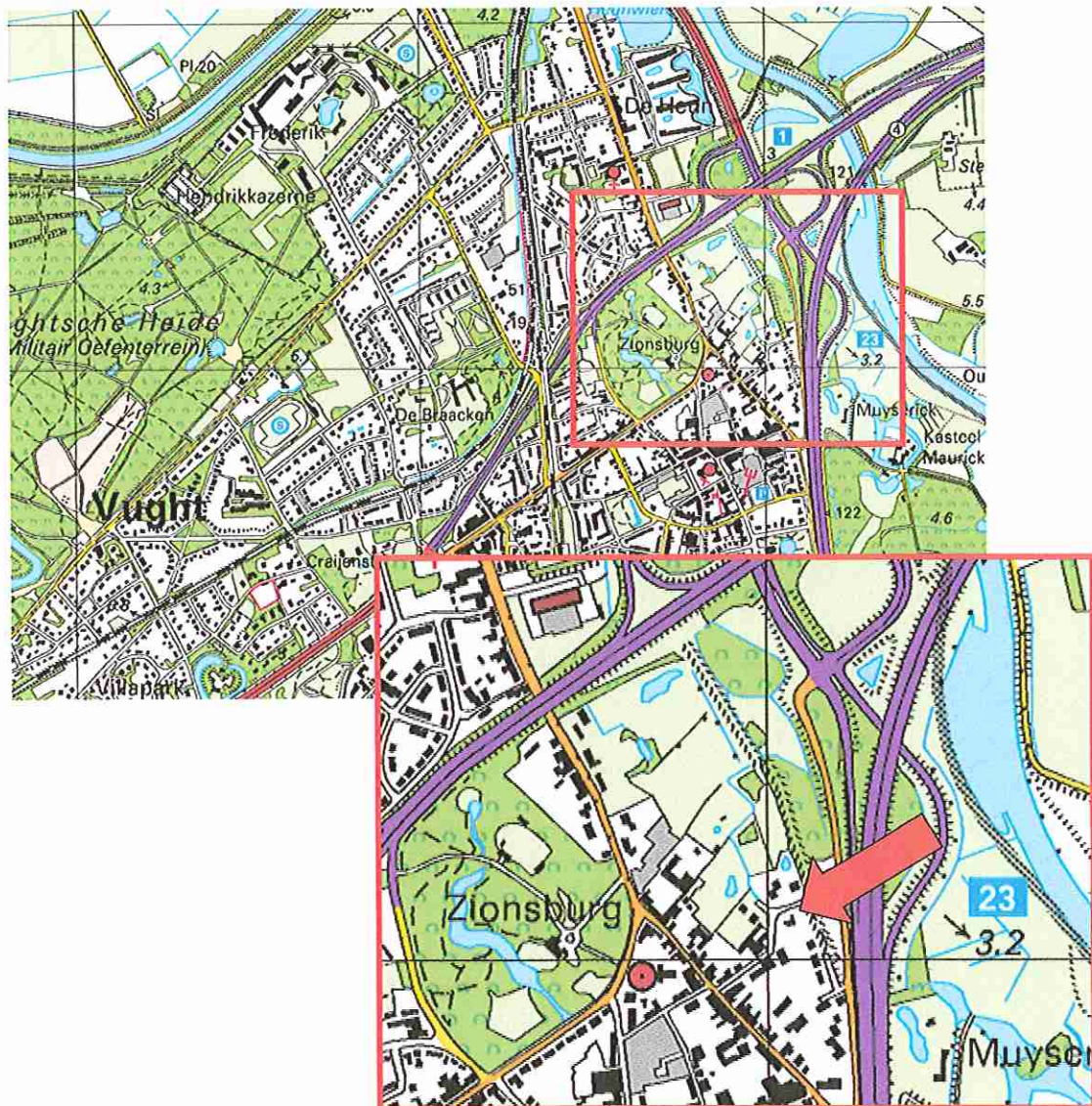
2 Aanpak

De indeling van de rapportage en de gevolgde werkwijze is als volgt:

1. beschrijving van het project en locatie
2. vaststellen relevante natuurwetgeving (toetsingskader)
3. uitvoering en resultaten veldonderzoek
4. effectbeoordeling: welke effecten heeft de geplande ingreep op de hier aanwezige of aangrenzende natuurwaarden
5. consequenties effecten in relatie tot de Natuurwetgeving

3 Onderzoeksgebied

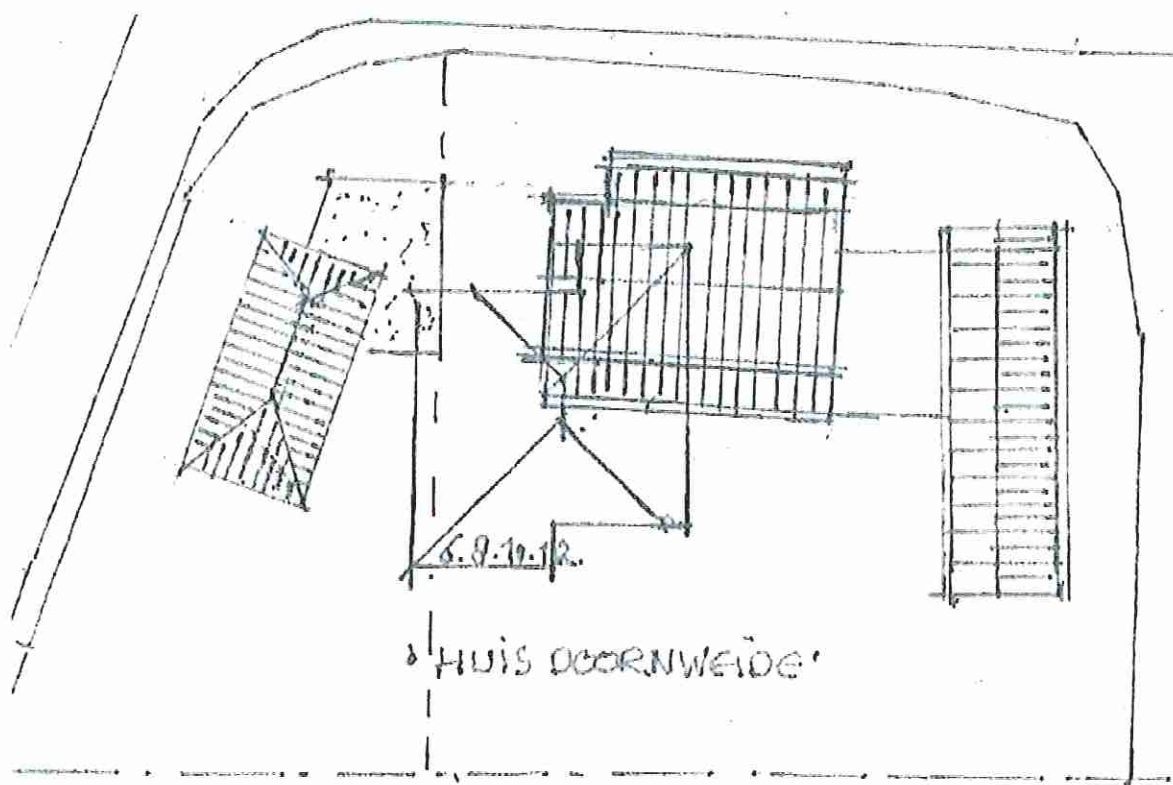
De planlocatie ligt aan de Kleine Gent aan de noordoost rand van het stedelijke gebied van Vught, (kilometerhok 149-408). Op de planlocatie staat een groot woonhuis waaromheen enkele schuurtjes staan. Rondom het woonhuis ligt een deels verruigde tuin met aan de rand bomen. Aangrenzend liggen verspreid nog enkele gebouwen met grote tuinen, zodat de directe omgeving een groene uitstraling heeft. In de wijdere omgeving ligt ten zuiden de bebouwing van Vught, ten noordwesten ligt een parkachtig landschap en ten oosten loopt op ongeveer 80 meter de A2.

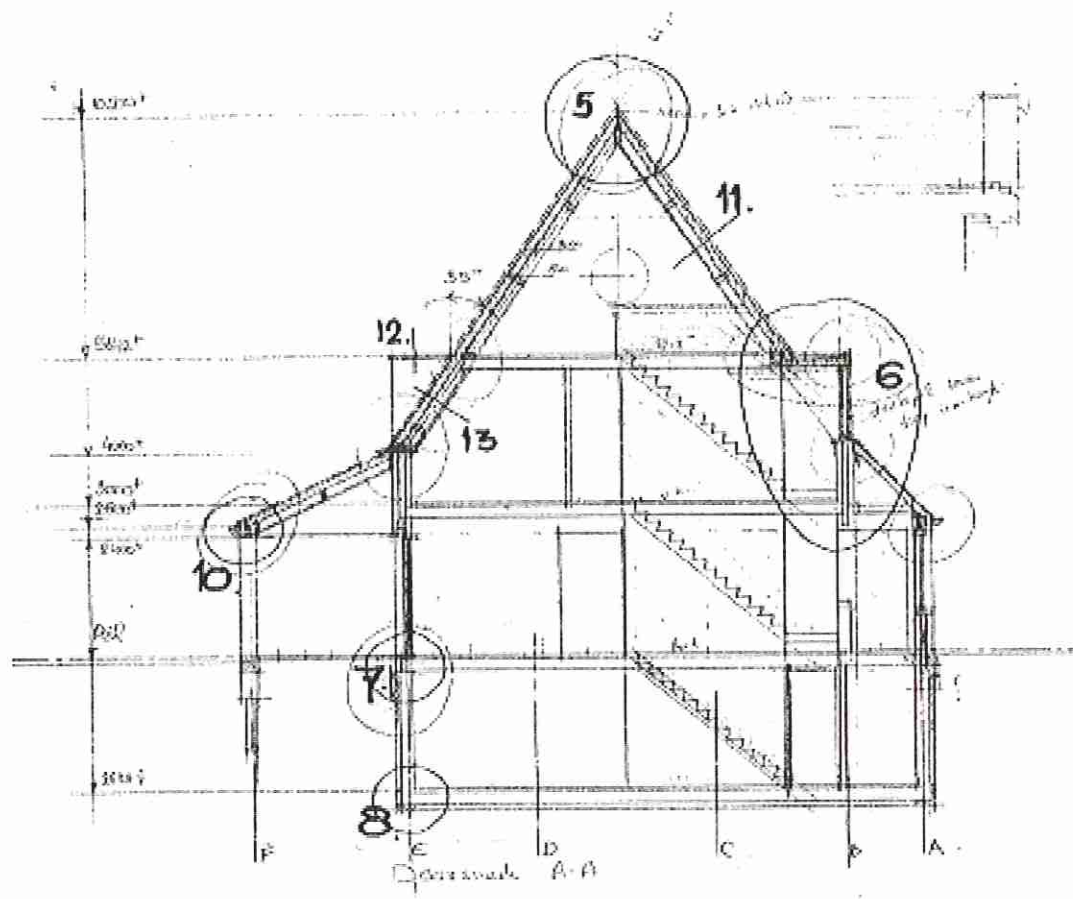
Figuur 1 Ligging van de planlocatie (rode pijl). Bewerkte topografische kaart © 2009 Topografische Dienst Emmen (grid: kilometerhokken).

4 Beschrijving ingreep

Het woonhuis en de schuurtjes worden gesloopt. De tijdens het bezoek nog aanwezige bomen aan de randen blijven gehandhaafd. Er worden op de planlocatie twee nieuwe woonhuizen gebouwd en een garage/atelier. De nokhoogte van de centraal gelegen woning bedraagt ongeveer 10 meter, de nokhoogte van het woonhuis op het kleinste kavel zal waarschijnlijk ook 10 meter bedragen, en de nokhoogte van het (lange) bijgebouw bedraagt ongeveer 8 meter. In figuur 2 is de inrichting van de huidige en toekomstige situatie weergegeven en in figuur 3 is een eerste ontwerpschets opgenomen van de dwarsdoorsnede van één van de te realiseren woningen. Van de twee overige nieuwe gebouwen zijn nog geen tekeningen beschikbaar, maar deze zullen een vergelijkbaar bouwvolume krijgen.

Figuur 2 De planlocatie in de bestaande en toekomstige situatie. De gearceerde delen betreffen de toekomstige woningen, het niet gearceerde deel het huidige woonhuis.

Figuur 3 Eerste ontwerpschets van één van de te realiseren woonhuizen: twee woonlagen met kelder (concept 07/07/09).

5 Wettelijk kader

De Nederlandse wetgeving vereist dat bij voorgenomen plannen of projecten ingrijpende schade aan beschermde planten en dieren voorkomen wordt. Alleen onder voorwaarden kan hier een uitzondering op gemaakt worden. Daartoe is veelal een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijke omgeving.

Voordat eventueel een aanvraag voor ontheffing van de Flora- en faunawet kan worden ingediend is een aantal stappen noodzakelijk:

1. Inventarisatie van de aanwezige natuurwaarden.
2. Waardering van de aanwezige natuurwaarden.
3. Inschatting en beoordeling van ecologische effecten van voorgenomen ingrepen.
4. Indien er schade wordt veroorzaakt, aanpassing van de voorgenomen ingrepen: bedenken van alternatieven die aantasting van natuurwaarden voorkomen.

Naast bescherming van soorten en hun leefmilieu in de Flora- en faunawet zijn in Nederland waardevolle natuurgebieden aangewezen die bescherming kennen in de Habitat- en Vogelrichtlijn en de Natuurbeschermingswet. Ruimtelijke ingrepen in deze gebieden worden vrijwel niet toegestaan, maar ook projecten in de nabijheid van deze gebieden dienen rekening te houden met deze wetgeving. Voornoemde wetgeving is er namelijk ook op gericht deze gebieden te behoeden voor activiteiten en ingrepen in aangrenzend en nabijgelegen terrein die effect hebben op deze gebieden (de "externe werking"). Ook gebieden die behoren tot de zogenoemde Ecologische Hoofdstructuur kennen een gebiedsbescherming. Op provinciaal niveau is dit landelijk zoveel mogelijk aaneengesloten netwerk uitgebreid met een provinciale ecologische hoofdstructuur.

Overheidsorganisaties en instellingen worden eveneens geacht rekening te houden met zogenoemde Rode-Lijst soorten en doelsoorten. Het betreft flora en fauna die soms geen bescherming kennen in de Flora- en faunawet maar wel behoren tot soorten die als kwetsbaar of bedreigd worden beoordeeld.

De Flora- en faunawet kent strikt verboden handelingen ten aanzien van bepaalde soorten. Naast deze specifiek omschreven verbodsbepalingen kent deze wetgeving de zogenaamde zorgplicht. Daarmee wordt in meer algemene bewoording aangegeven, dat een ieder er bewust naar dient te streven schadelijke gevolgen voor flora en fauna zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Met ingang van 22 februari 2005 is de AMvB art. 75 inzake de Flora- en faunawet in werking getreden. Door dit besluit is het in een deel van de gevallen niet meer noodzakelijk speciale ontheffing aan te vragen voor een aantal algemeen voorkomende soorten vermeld in de Flora- en faunawet. Voor een aantal andere soorten geldt dat, indien er bij bepaalde ingrepen gewerkt wordt volgens een door de minister van LNV goed gekeurde gedragscode, ook hier ontheffing niet langer noodzakelijk is.

7 Aanwezige natuurwaarden in relatie tot het toetsingkader

7.1 Veldbezoek

Er werd half augustus 2009 een bezoek gebracht aan de locatie. Bij dit bezoek werd het aanwezige biotoop beoordeeld op geschiktheid voor beschermde soorten en werd de direct waarneembare flora en fauna geïnventariseerd.

7.1.1 Flora

Op de planlocatie zijn o.a. de volgende soorten waargenomen:

Flora (augustus 2009)			
Gewone berenklaauw	Ridderzuring	Klein streepzaad	Pioenroos
Hulst	Mannetjesvaren	Zomereik	Jacobskruiskruid
Klimop	Zevenblad	Haagwinde	Smeerwortel
Prachtklokje (2*)	Gewone paardenbloem	Kleine brandnetel	Grote brandnetel
Kruipende boterbloem	Engels raaigras	Rododendron	Kleine maagdenpalm (1*)
Gewone esdoorn	Heggenrank	Stinkende gouwe	Walnoot
Harig knopkruid	Hazelaar	Spar/Conifeer	Basterd wederik spec.
Grauwe wilg	Hondsdrif	Tongvaren (2*)	Eikvaren
Gewone salomonszegel	Gewone braam	Gewone liguster	Guldenroede
Canadese fijnstraal	Brede weegbree	Grove den	akkerdistel

Tabel 1: Waargenomen flora (1, FF-wet tabel 1; 2* FF-wet tabel 2)*

7.1.2 Fauna

Vogels

Op de planlocatie zijn algemeen voorkomende soorten van het stedelijke gebied waargenomen zoals Houtduif en Merel.

Amfibieën

Waargenomen amfibieën: Gewone pad en Bruine kikker.

Zoogdieren

Er werden uitwerpselen en vraatsporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van Bosmuis en Huisspitsmuis.

7.2 Te verwachten beschermde soorten

Flora

Geen.

Vogels

Op de planlocatie kunnen algemeen voorkomende soorten van het stedelijk/parkachtige omgeving broeden, zoals Roodborst, Winterkoning, Huismus, Spreeuw, Vink, Groenling, Zwartkop, Gaai en Ekster.

Zoogdieren

Op de planlocatie zal naast Bruine rat, Huismus de mogelijke algemeen voorkomende Bosspitsmuis aanwezig zijn. Het gebied kan onderdeel zijn van het leefgebied van de Egel en mogelijk Eekhoorn. Het is aannemelijk dat de planlocatie door vleermuizen als foerageergebied wordt gebruikt.

Mogelijk gebruiken vleermuizen het gebouw als vaste verblijfplaats. Deze biedt hiervoor mogelijkheden (daken, dakpannen, boeidelen).

7.3 Conclusie

Op de planlocatie komen enkele strikt beschermde soortgroepen voor: flora, vogels en mogelijk vleermuizen. Er werden enkele beschermde plantensoorten waargenomen (Kleine maagdenpalm, Tongvaren en Prachtklokje) en op en rondom de planlocatie kunnen vogels van het stedelijk/parkachtige gebied broeden. De planlocatie maakt zeer waarschijnlijk deel uit van het foerageergebied van vleermuizen en mogelijk gebruiken vleermuizen het woonhuis als vaste verblijfplaats. De overige fauna betreft algemene soorten.

8 Effectbeoordeling relevante soorten

Algemeen

Bij de realisatie van het plan zullen de effecten zich met name voordoen in het plangebied, maar er zal enige verstoring te verwachten zijn in een groter gebied dan de exacte bouwlocatie. Dit wordt veroorzaakt door sloop- en bouwactiviteiten (bouwmaterieel en bouwmaterialen).

Flora

Er werden drie beschermde plantensoorten waargenomen. Voor de Kleine maagdenpalm (FF tabel 1 – algemene soorten) is in het kader van ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing nodig. Voor het Prachtkolkje en Tongvaren (FF wet tabel 2 – Overige soorten) is normaal gesproken een ontheffing nodig. Deze planten staan echter in de tuin en het is zeker dat deze planten zijn aangeplant of uitgezaaid. De groeiplaats maakt geen onderdeel uit van het in Nederland bekende biotoop voor deze soorten. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten is zodoende niet noodzakelijk.

Broedlocatie vogels

Rondom het woonhuis dat gesloopt wordt staan bomen en struiken, die mogelijk broedgelegenheid bieden aan meerdere vogelsoorten. Ook kunnen in de dakdelen mogelijk Huismussen en Spreeuwen broeden. Vanwege de ingrepen is er risico op verstoring van broedende vogels. Bovendien is de Huismus opgenomen in de lijst van vogels waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten.

Vleermuizen

De planlocatie vormt mogelijk onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. De sloop van het woonhuis en schuurtjes heeft geen, tot een zeer geringe afname van het foerageergebied tot gevolg, en dit houdt in dat zelfs op het niveau van het individu slechts een zeer gering negatief effect te verwachten is. Tijdens de sloop verdwijnen er mogelijke wel vaste verblijfsplaatsen, indien vleermuizen het gebouw als onderkomen gebruiken.

9 Consequenties t.a.v. de Natuurwetgeving

9.1 Flora- en faunawet

Relevant in dit kader zijn broedende vogelsoorten en vleermuizen

9.2 Fauna

Vogels

Een mogelijke verstoring van de voorgenomen plannen op broedgelegenheden van vogels (FF- wet Tabel 2 - Overige soorten) wordt reëel geacht. Een ontheffing voor het verstoren van broedende vogels wordt in dit kader niet verleend. Het slopen dient zodoende buiten het broedseizoen plaats te vinden (broedseizoen ligt globaal tussen half maart en half juli). Dit geldt ook voor bouwactiviteiten aan de nieuwe gebouwen die verstorend kunnen werken. Deze werkzaamheden kunnen uitsluitend tijdens het broedseizoen plaatsvinden indien er voorafgaande aan de werkzaamheden geconstateerd is dat er geen broedend vogels aanwezig zijn binnen een "effectafstand". Nesten van de Huismus zijn momenteel jaarrond beschermd, een ontheffing wordt niet verleend op basis van een ruimtelijke ontwikkeling.

Vleermuizen

Indien vaste verblijfplaatsen van vleermuizen (FF- wet tabel 3 - Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB) in het gebouw worden aangetroffen, dan zullen deze tijdens de sloop verdwijnen.

Een ontheffing wordt na recente uitspraken van de Raad van State niet meer verleend op basis van (uitsluitend) een ruimtelijke ontwikkeling. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen geldt momenteel het uitgangspunt dat de (eventueel aangetroffen) functionaliteit van het leefgebied middels mitigatie gehandhaafd dient te blijven.

Geadviseerd wordt een onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen uit te voeren om schade aan vleermuizen, en daarmee overtreding van de Flora- en faunawet, te voorkomen. Een volledig vleermuisonderzoek kan niet eerder dan de zomer (eind juni/begin juli) van 2010 worden afgerond, indien een najaarsonderzoek dit jaar wordt uitgevoerd.

Sloop van gebouwen kan het beste plaatsvinden in het vroege voorjaar of het late najaar. Indien vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan kan dit als voorwaarde ten grondslag liggen aan een dan vereiste ontheffing. Met dit gegeven zou met de planning van de sloop reeds rekening gehouden kunnen worden. Dit vooruitlopend op de resultaten van het geadviseerde aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen.

10 Aanbevelingen

- De planning van de activiteiten, met name sloop dient goed te worden ingepland en geplaatst te worden in het licht van de beperkingen die er vanuit de Flora- en faunawet kunnen zijn.
- Indien vaste verblijfslocaties van vleermuizen worden aangetroffen, dan kan het noodzakelijk zijn dat mitigerende maatregelen worden genomen op de locatie. Dit zou onder andere kunnen betekenen dat in de nieuwe gebouwen voor vleermuizen toegankelijke ruimten aanwezig dienen te zijn. Hoewel het ook mogelijk is dat bij onderzoek mogelijk géén vleermuisverblijfplaatsen worden aangetroffen, en er zodoende geen verdere zorg vereist is, kan het om later stagenatie te voorkomen verstandig zijn een architect hier op de voorhand al enige aandacht aan te laten besteden.

Bijlage 1: foto-impressie planlocatie

Foto 1 Zicht op het westelijke deel van de planlocatie: te slopen villa.

Foto 2 Zicht op het noordelijke deel van de planlocatie: te slopen schuurtje

Foto 3 Zicht op dakdelen waar ruimten aanwezig zijn die potentieel door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt

Foto 4 Zicht op onderzijde dakdelen waar ruimten aanwezig zijn die potentieel door vleermuizen als toegang tot verblijfplaats kunnen worden gebruikt

